

BANDERES I QUELCOM MÉS

L'altre dia vaig trobar-me amb un amic que forma part de la Comissió Organitzadora de l'Aplec de la Sardana; i vàrem parlar d'aquesta festa. És una festa important. En mig de la grisor que ha planat llargament sobre el panorama espiritual de la població, l'Aplec ofería, una vegada l'any, una acció altament benefactora. No es podia considerar solament com una nombrosíssima però simple ballada. Era —i continua essent— un esclat de la naturalesa —de l'autèntica naturalesa del nostre poble— en una de les seves més belles i exemplars manifestacions. En la conversa que vàrem tenir amb l'amic no vàrem parlar de la significació popular i patriòtica de la diada —de la part substantiva— que no calia ponderar. Ho férem sobre aspectes secundaris i accidentals, l'existència dels quals fins ara passàvem benèvolament per alt com si no ens n'adonéssim. Ara ja és altra cosa. En aquests darrers temps el clima del país és més confortable i fins i tot les coses fugisseres es poden examinar serenament i sincera. Les remarques que sorgiren en aquella conversa en la intimitat, es veu que l'amic va traslladar-les a les instàncies decisòries de l'Aplec, on podien assolir alguna transcendència pràctica. Sembla que l'acolliment ha estat amable. Sigui quina vulgui la seva sort, a mi em permeten d'escriure aquestes ratlles sense gaire esforç, traslladant ací l'enraonament i només vestint-lo una mica per a fer-lo més entenedor i justificar els canvis lleugers, de simple escenografia, que podrien produir-se.

La nostra atenció va aturar-se en les banderoles o gallardets que tots els anys hem vist voleiar per damunt dels concurrents a la festa; i en el què podien representar. Aquests guarniments festius eren els mateixos que pengen pels carrers de Girona per les fires de Sant Narcís. Sobre un fons de tela blanca porten uns dibuixos vermells estilitzats (uns vers, en termes heràldics) que volen traduir les ratlles ondulades que figuren en l'escut d'aquella ciutat. Diuen que simbolitzen els rius que travessen o voregen la població, si bé alguns afirmen que són simples alegories sense significació parlant. En qualsevol cas, és una ornamentació que a Girona escau perfectament. Ara bé, posada a casa nostra, només era un recurs decoratiu manllevat, desplaçat de l'ambient on és alguna altra cosa. Llevat que algú, pel fet de què el símbol esmeritat també figura en l'escut de la província, pretingués donar-li una presència provincial. En aquest cas ens semblaria voler desvirtuar l'esperit de la nostra festa. La sardana, amb mentalitat «provinciana», no fóra degudament honrada. És la dansa de tots els catalans —«la dansa sencera d'un poble» que en digué el poeta. Amb l'amic convinguérem que, en el millor cas, ací els gallardets gironins no representaven res, i que valia més canviar-los pels més ajustats al significat de la diada.

Vàrem parlar, també, d'una ensenya que figura a l'entrada del clos de l'Aplec, amb les de primer terme. Diuen que és la bandera de la Bisbal. Ho diuen perquè durant molts anys, en les festivitats oficials, onejava a la façana de la Casa Consistorial. Però el caràcter que s'ha pretès donar-li és, només, suposat. No resulta de cap acord municipal ni de cap paper. L'exhibició responia al gust personal d'algú, o al corrent dominant en una època que s'està cloent. Per a remuntar-nos als orígens de l'ensenya començarem per dir que ni la Bisbal ni cap població de terra endins no havien tingut mai bandera. Tenien, totes, el distintiu d'un escut que feien gravar en els edificis públics, estampaven al costat de la signatura del representant del Comú i presidia els actes comunitaris solemnes. De bandera només en tenien les poblacions marítimes amb un cert moviment comercial. I, naturalment, hi havia la del país, que ens aixopluga a tots. Però heus aquí que un bon dia —fa cosa d'una vintena d'anys— a efectes sumptuaris es posà de moda la confecció de banderes locals. I els de la Bisbal volgueren posar-se al dia. Quins colors calia escollir? Ho anaren a cercar lluny. Per atzar algú recordava haver vist, feia poc, una làmina amb la reproducció de la medalla commemorativa de la presa de la Bisbal, Palamós i Sant Feliu per les tropes del general O'Donnell en la guerra del francès. Els colors de la cinta que penjava d'aquest recordatori guerrer, eren, en l'anvers, els de la bandera espanyola, i, a darrera, en el folre, apareixien unes ratlles vermelles i blanques alternades. Coincidien exactament amb les del nostre Club de futbol. Aquesta darrera circumstància fou determinant, puix que l'altra, la del folre d'una medalla, no passava d'ésser una vulgaritat rutinària negligible. Així fou creada la nostra flamant bandera, afegint-hi l'escut de la Bisbal al mig.